

Posudek bakalářské práce Jany České
Tradovaná narace a Kronika česká Václava Hájka z Libočan

Autorka předložené bakalářské práce se rozhodla zabývat jedním z klíčových děl starší české literatury – Kronikou českou Václava Hájka z Libočan. To samo o sobě je záslužný počín, Hájkovo dílo dodnes nemá novodobou kritickou edici a je tak pro čtenáře obtížně dostupné. Jana Česká se rozhodla prozkoumat Kroniku českou z hlediska Hájkovy textové strategie a pojmá tak tohoto autora podle mého soudu zcela po právu nikoli jako historiografa, ale jako spisovatele a autora jedné z nejčtenějších knih české literatury v raném novověku.

Jak téma, tak šíře záběru přesahuje nároky kladené na běžnou bakalářskou práci a autorka se pustila s velkou odvahou na v podstatě neprobádané pole. Zaměřila se na téma narací, tj. vlastně příběhů, které jsou do Kroniky zakomponovány a které z ní dělají čtivé a pozoruhodné dílo. S nebývalou pečlivostí autorka excerpovala z kroniky všechny tyto příběhy a seřadila je do elektronického katalogu, se kterým budou moci pracovat i další badatelé.

Navíc autorka nezůstala jen u Hájkovy kroniky, ale vybrala si pět kronik, které Hájkově Kronice časově předcházejí a pokusila se najít a srovnat obdobné příběhy. Aby doložila to, co sama nazývá „tradovanou narací“. Navázala tak velmi dobře na starší výzkumy Jaroslava Kolára a rozvinula některé jeho podněty do podstatně větší šíře. Shrnutí: co se týče tématu a rozsahu práce, je to práce skutečně obdivuhodná.

Na druhou stranu je třeba říci, že míra námahy a akribické práce která byla vynaložena na tvorbu s katalogu, se neodráží v samotné bakalářské práci, jako by text byl jen doprovodem ke katalogu a ne naopak. Text práce působí poněkud uspěchaným dojmem a autorka, jako by neměla čas některé velmi zajímavé a podnětné myšlenky doformulovat. S tím souvisí také jistá zkratkovitost vyjadřování, která někdy vede ke zmatení čtenáře (*Gelasius Dobner... se svými kolegy dospěl roku 1782 v šestém svazku pouze k vydání léta 1198 z celkových 1527, s. 9, Shromáždil tak nevídané množství pramenného materiálu, které bohatě, někdy doslovně, na 474 číslovaných stranách folia sa v 883 letech využil, s. 15; V případě Schönfeldova vydání Hájkovy kroniky je citovaný text transliterován – s jedinou výjimkou grafické záměny šikmé čárky (virgule) za čárku moderní, s. 18*).

Jak již bylo řečeno, z obsahového hlediska je práce objevná a přínosná. Nejsm si jist, zda se dá Florian Hammerschmied označit za pouhého „Hájkova epigona“ (s. 22.

pozn. 1) ani to, zda marginálie jsou výlučně autorskou záležitostí (s. 42.). I označení Rukopisů za „beletrii“ je poměrně odvážná zkratka.

Z formálního hlediska by bylo pro další čtenáře vhodné, kdyby autorka uváděla více odkazů pro svá tvrzení např. oblíbený a hojně citovaný doklad neznámého historika, který mu připisuje d'ábelsky vypočítavé spálení některých vypůjčených pramenných děl (s. 10), by si odkaz na literaturu zasloužil.

S tím souvisí asi jediná vážnější výhrada, kterou jako školitel vůči předložené práci mám: autorka počítá s tím, že čtenář zná Hájkovu kroniku stejně dobře jako ona sama, a tak některé věci nechává nedovysvětlené nebo je vysvětluje komplikovaně, jako je to patrné v Ediční poznámce.

Jistý spěch, se kterým byla práce psaná se odráží v překlepech (které se objevují i v anglickém titulu a v poděkování), ve složitých větách a netypickém slovosledu. Obojí ztěžuje čtenáři přístup k textu (*Takový lístek není považován za naraci, ale byl excerpován pro svou ku příkladu srovnávací užitnost, případě je jeho obsahem text na hraně užívaného vymezení narace, s. 20; Střet zde nemusí nutně znamenat konflikt jako spíše vzájemnou interakci, a i když se míra pozornosti věnovaná postavě ne vždy dá jednoduše poměřovat, snahou bylo uvádět na první místo osobu, jejímž prizmatem je děj nahlížen, s. 23*).

Po formální stránce by si větší péči zasloužily i bibliografické odkazy, které by měly být prosty překlepů i chyb (G. Ueding není autorem Historische Wörterbuch der Rhetorik, ale vedoucím editorem) a měly by být sjednoceny (např. v uvádění či neuvádění počtu stran).

I přes zmíněné menší výhrady však práce Jany České rozhodně splňuje nároky kladené na bakalářské práce. Proto ji doporučuji jako podklad k obhajobě a s ohledem na práci při tvorbě katalogu a vzhledem k náročnosti a malé prozkoumanosti tématu, navrhuji hodnotit známkou *velmi dobře*.